Statusrapport COGEM 2021-2025

Achtergrondinformatie & Overzicht publicaties en activiteiten

Voorwoord

Het doel van dit statusrapport[1] is om achtergrondinformatie te verschaffen over de Commissie Genetische Modificatie (COGEM) en haar activiteiten in de afgelopen vier jaar ten behoeve van de externe evaluatiecommissie 2025. De informatie in dit rapport is verzameld uit verschillende documenten die door de COGEM zijn gepubliceerd, interne (niet-gepubliceerde) documenten, correspondentie en procedures. Het rapport biedt geen uitgebreide interpretatie van feiten of algemene conclusies over de COGEM en haar activiteiten in de afgelopen jaren. Dat is ter beoordeling aan de evaluatiecommissie.

[1] Dit is een aangepaste versie van het statusrapport dat aan de evaluatiecommissie is overlegd, onder meer zijn persoonsgegevens in deze versie verwijderd.

Inhoudsopgave

1. Evaluatie COGEM 4
1.1 Focus evaluatie 2025 4
1.2 Plan van aanpak 4
2. Taak en rol van de COGEM 5
2.1 Taak en rol COGEM 5
2.2 Werkterrein COGEM 5
3. Inrichting COGEM 6
3.1 De commissie 6
3.2 Subcommissies 6
3.3 Secretariaat 7
3.4 Administratieve status 7
4. Bewaking integriteit en voorkomen belangenverstrengeling leden 8
5. Werkzaamheden COGEM 9
5.1 Adviserende taak 9
5.2 Signalerende taak 10
5.3 Kwaliteitsborging 10
5.4 Minderheidsstandpunt 11
6. Symposia 12
6.1 Meeting of the European Advisory Committees on Biosafety in the field of contained use and deliberate release of GMOs' (MEACB) 12
7. Onderzoek 13
7.1 Onderzoeksagenda en toekenning projecten 13
7.2 Begeleidingscommissie projecten 14
8. Communicatie 15
8.1 Sociale media 15
8.2 E-nieuwsbrief 15
8.3 COGEM website 15
8.4 Jaarverslag 16
8.5 Lezingen, colleges, etc. 16
Deel II 17
9. Publicaties 2021 – 2025 18
9.1 Adviezen 19
9.2 Signaleringen 19
9.3 Trendanalyse biotechnologie 20
9.4 Onderzoeksrapporten 20
10. Overzicht COGEM publicaties 2021 – 2025 22
10.1 Generieke adviezen 22
10.2 Adviezen naar aanleiding van vergunningaanvragen (gevraagde adviezen) 23
10.3 Signaleringen 29
10.4 Trendanalyse biotechnologie 29
10.5 Onderzoeksrapporten 29
11. Symposia 2021-2025 31
12. BIJLAGEN 32

1. Evaluatie COGEM

In de Wet Milieubeheer (§ 2.3) is vastgelegd dat de Commissie Genetische Modificatie (COGEM) elke vier jaar een rapport uitbrengt waarin ten minste de taak, de samenstelling, de inrichting en de werkwijze van de COGEM aan een onderzoek wordt onderworpen en voorstellen voor verbetering worden gedaan (zie bijlage I). De minister van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) zendt dit rapport, voorzien van haar standpunt, aan de beide Kamers der Staten-Generaal.

Uit de Wet milieubeheer volgt dat de evaluatie de verantwoordelijkheid van de COGEM is. Er worden geen criteria of voorwaarden genoemd waaraan de evaluatie moet voldoen. De evaluatie in 2021 is uitgevoerd door een extern onderzoeks- en adviesbureau, KWINKgroep, voor 2025 heeft het Dagelijks bestuur van de COGEM ervoor gekozen om, net als in 2011 en 2016, de evaluatie te laten uitvoeren door een externe visitatiecommissie.

Het rapport van deze visitatiecommissie zal, samen met de reactie van de COGEM op het rapport door het Dagelijks bestuur aan de staatssecretaris van IenW worden aangeboden.

1.1 Focus evaluatie 2025

De COGEM opereert in een werkterrein dat nog volop evolueert. De wetenschappelijke ontwikkelingen gaan onverminderd hard verder (en misschien zelfs steeds sneller), de discussie in Nederland over genetische modificatie lijkt af te zwakken, de regelgeving wordt steeds meer Europees bepaald, welke toepassingen onder de juridische definitie van 'genetische modificatie' vallen is onderwerp van discussie, de politieke besluitvorming is sterk gepolariseerd, etc.

Mede in het licht hiervan heeft het Dagelijks bestuur de opdracht voor de evaluatie geformuleerd in drie steekzinnen:

- 'Is de COGEM effectief en efficiënt' , met name in de ogen van haar opdrachtgevers;
- 'Wat is de doorwerking van de adviezen en signaleringen van de COGEM';
- 'Is de COGEM goed voorbereid op de nieuwe (wetenschappelijke en maatschappelijke) ontwikkelingen'.

1.2 Plan van aanpak

Eender aan eerdere evaluaties zal de evaluatiecommissie zich bij haar oordeelsvorming baseren op de volgende bronnen:

- Dit zogenoemde statusrapport met de belangrijkste gegevens over de COGEM aangaande de afgelopen 4 jaar;
- Andere publicaties die naar de mening van de evaluatiecommissie mogelijk van belang zijn;
- Het evaluatierapport 2021;
- Interviews: met COGEM leden, IenW en Bureau GGO, en stakeholders zoals het BVF-platform, etc.;
- De evaluatiecommissie heeft verder toegang tot alle COGEM publicaties, documenten, verslagen van bijeenkomsten etc.

2. Taak en rol van de COGEM

2.1 Taak en rol COGEM

De COGEM is een onafhankelijk wetenschappelijk adviesorgaan ingesteld bij de Wet Milieubeheer (artikel 2.27; Zie bijlage I), hier zijn ook de taken van de COGEM vastgelegd. De COGEM heeft een adviserende en informerende taak:

1) De commissie heeft tot taak de minister van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) op diens verzoek of uit eigen beweging te adviseren over de indeling van risicogroepen bij vervaardiging en handelingen met ggo's. En te adviseren over de veiligheidsmaatregelen die m.b.t. de onderscheiden risicogroepen ter bescherming van mens en milieu moeten worden getroffen, inbegrepen de eisen die aan deskundigheid van bij de werkzaamheden betrokken personen moeten worden gesteld.
   De COGEM heeft voorts tot taak om de Inspectie Leefomgeving en Transport, die belast is met het toezicht op werkzaamheden met ggo's, te adviseren met betrekking tot dat toezicht.

2) Op verzoek van de minister van IenW of andere betrokken ministers, dan wel uit eigen beweging informeert de COGEM de betrokken minister indien aan genetische modificatie ethische of maatschappelijke aspecten zijn verbonden die naar oordeel van de COGEM van belang zijn.

2.2 Werkterrein COGEM

Het werkterrein van de COGEM omvat alle gebieden waar genetische modificatie wordt toegepast, van landbouw tot medische toepassingen en van laboratoria tot grootschalige en commerciële introductie van ggo's. De COGEM adviseert niet:

- over ARBO-zaken[2];
- over mogelijke risico's voor proefpersonen en patiënten bij klinische studies of toelating van medische producten, omdat dit de taak van de Centrale Commissie Mensgebonden Onderzoek (CCMO) is;
- op aanwijzing van het ministerie van IenW over voedsel- of veevoederveiligheidsvraagstukken indien andere instanties (EFSA & WFSR) hierover al adviseren.

[2] ARBO-wetgeving is lex specialis is en de Wet milieubeheer betreft lex generalis.

3. Inrichting COGEM

3.1 De commissie

De COGEM bestaat uit 40 leden en buitenleden. De voorzitter wordt benoemd door de minister van IenW, gehoord hebbende de leden. De 20 leden (inclusief de voorzitter) worden benoemd door de minister op voordracht van de COGEM. De 20 buitenleden worden benoemd door het Dagelijks bestuur. De zittingstermijn van de (buiten)leden is 4 jaar, maar er is geen grens gesteld aan het aantal herbenoemingen.

Er is geen verder onderscheid tussen de rollen en taken van de leden en buitenleden, behalve dat in het Reglement van orde is vastgelegd dat bij stemmingen minstens zoveel leden als buitenleden hun stem uitbrengen (zie bijlage II). De (buiten)leden krijgen een vacatievergoeding zoals vastgelegd in het Besluit vaste beloning COGEM.[3]

3.2 Subcommissies

De COGEM is onderverdeeld in:

- Dagelijks bestuur:
- Subcommissie Landbouw (ScL)
- Subcommissie Medisch Veterinair (ScMV)
- Subcommissie Ethiek en Maatschappelijke Aspecten (ScEMA)
- Subcommissie Ingeperkt Gebruik (ScIG)

Deze verdeling in subcommissies is vanuit praktische overwegingen. De subcommissie Landbouw bereidt de adviezen voor over planten, gewassen, algen en micro-organismen geassocieerd met planten. De subcommissie Medisch Veterinair houdt zich bezig met micro-organismen die pathogeen zijn voor mens en dier, gentherapie, gg-vaccins etc. De subcommissie Ethiek en Maatschappelijke Aspecten richt zich op de informerende taak van de COGEM.

In de subcommissies Landbouw en Ethiek en Maatschappelijke Aspecten hebben elk 12 leden zitting. Daarnaast zijn de leden van het Dagelijks bestuur ook agendalid van de subcommissie Ethiek en Maatschappelijke Aspecten. In de subcommissie Medisch Veterinair hebben 14 leden zitting, omdat deze subcommissie de grootste werkdruk heeft.

De subcommissie Ingeperkt Gebruik leidt een slapend bestaan en heeft geen leden, maar kan voor specifieke projecten bijeen geroepen worden uit leden die zitting hebben in de andere subcommissies. Dit is in de afgelopen 4 jaar niet noodzakelijk geweest

Het Dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter van de COGEM en de voorzitters van de subcommissies. Sinds 2002 heeft het Dagelijks bestuur een ‘buitenlid’ dat niet direct betrokken is bij de dagelijks gang van zaken in de subcommissies. Dit buitenlid is de voorzitter van de ScIG.

[3] Staatsblad 2007, 217. Besluit van 31 mei 2007, houdende de toekenning van een vaste beloning aan de leden van de commissie, bedoeld in artikel 2.26 van de Wet milieubeheer (Besluit vaste beloning COGEM)

3.3 Secretariaat

De commissie wordt ondersteund door een secretariaat van 8 fte, bestaande uit de Algemeen secretaris, 3 secretarissen die elk aan een subcommissie verbonden zijn (de secretaris van de ScMV is tevens de plv. algemeen secretaris), 4 wetenschappelijk stafmedewerkers die op elke adviesvraag of project ingezet kunnen worden, en een beleidsondersteuner. De secretarissen en stafmedewerkers zijn allen gepromoveerd.

3.4 Administratieve status

De COGEM is ingesteld bij de Wet milieubeheer, maar kent geen verdere 'administratieve ophanging'. De COGEM heeft een eigen begroting, toegekend door het ministerie van IenW. Voor haar administratieve bestaan is ze toegewezen op het RIVM. De medewerkers zijn aangesteld via het RIVM, als VWS ambtenaar. De COGEM huurt zowel kantoorruimte van het RIVM alsmede alle andere noodzakelijke faciliteiten (P&O, Inkoop, Financiën etc.) voor het functioneren van het secretariaat.

In een tripartite overeenkomst tussen RIVM, COGEM en ministerie zijn de verschillende rollen en verantwoordelijkheden vastgelegd. Hierin is onder meer vastgelegd dat de COGEM verantwoordelijk is voor haar personeelskosten.

In de Wet milieubeheer is vastgelegd dat de Algemeen secretaris alleen verantwoording schuldig is aan de commissie. Dit lijkt zich ook uit te strekken tot de rest van het secretariaat.

4. Bewaking integriteit en voorkomen belangenverstrengeling leden

Vanwege hun - voor de COGEM noodzakelijke en gewenste - expertise zijn veel leden actief binnen het veld van de genetische modificatie. Dit kan potentieel tot belangenverstrengelingen leiden.

Om dit te voorkomen heeft de COGEM regels en procedures opgesteld (zie bijlage IV) :

- De COGEM onderschrijft de 'KNAW Code ter voorkoming van oneigenlijke beïnvloeding door belangenverstrengeling';
- (Buiten)Leden mogen niet adviseren over vergunningen e.d. waarbij zij betrokken zijn, of over vergunningen in hun directe werksfeer;
- (Buiten)leden dienen eventuele belangenverstrengelingen proactief te melden aan de voorzitter en secretaris van de betreffende (sub)commissie;
- Jaarlijks wordt de 'Verklaring nevenactiviteiten' door de (buiten)leden bijgewerkt;
- (Buiten)Leden ondertekenen bij hun aantreden een integriteits- en geheimhoudingsverklaring.

Verklaring nevenactiviteiten

Om helderheid te verkrijgen over mogelijke belangenconflicten worden de leden jaarlijks gevraagd een formulier in te vullen waarin ze hun belangen en activiteiten kenbaar maken. Dit betreft zowel directe werkgevers, nevenfuncties, verkregen onderzoeksgelden en persoonlijke financiële belangen.

De voorzitter van de COGEM heeft bij aanvang van het lidmaatschap (en daarna zo vaak als nodig mede naar aanleiding van de jaarlijks bijgewerkte belangenverklaringen) een gesprek met ieder commissielid over nevenactiviteiten of andere belangen die de onafhankelijkheid van de meningsvorming binnen de COGEM in het geding kunnen brengen. Zo nodig worden tijdens deze gesprekken nadere afspraken gemaakt om belangenconflicten te voorkomen. De formulieren worden op de COGEM website openbaar gemaakt.

Leden die op enigerlei wijze betrokken zijn bij vergunningaanvragen e.d. worden niet om advies gevraagd en hebben geen inbreng bij het opstellen van het betreffende advies. Dit geldt zowel bij behandeling in een vergadering als bij schriftelijke afhandeling. De voorzitter van de COGEM en betrokken subcommissievoorzitter, daarbij ondersteund door de secretaris, zien hierop toe. In de adviezen wordt expliciet vermeld als leden wegens mogelijke belangenconflicten niet betrokken waren bij de totstandkoming.

5. Werkzaamheden COGEM

5.1 Adviserende taak

Bij de (gevraagde) adviezen kan een onderscheid gemaakt tussen het type van vergunning of kennisgeving waarover het advies gaat: Ingeperkt Gebruik, Introductie in het Milieu, en Markttoelatingen. De adviezen van de COGEM zijn niet bindend.

- Vergunningen en kennisgevingen over Ingeperkt Gebruik betreffen experimenten die in laboratoria, dierverblijven of kassen e.d. plaatsvinden. Het Bureau ggo, een onderdeel van het RIVM, is hierbij de door IenW gemandateerde vergunningverlener. Het merendeel van de vergunningaanvragen en kennisgevingen wordt door het Bureau ggo afgehandeld. Alleen aanvragen die niet binnen de vastgelegde procedures vallen zoals experimenten met nieuwe typen organismen, verzoeken tot omlaagschaling etc. worden aan de COGEM voorgelegd. Ook adviseert de COGEM soms ongevraagd met als doel de vergunningverlening te helpen stroomlijnen of als er milieurisico's zijn geïdentificeerd bij een nieuw type experimenten. Bij gevraagde adviezen over dit type vergunningaanvragen heeft de COGEM een deadline van 14 dagen.

- Introductie in het Milieu zijn alle vergunningaanvragen waarbij experimenten met ggo's worden gedaan buiten ingeperkte ruimtes, zoals veldproeven en gentherapiestudies. Het Bureau ggo bereidt de vergunningen voor. De COGEM wordt altijd om advies gevraagd over vergunning-aanvragen onder introductie in het milieu, behalve als een vergunningaanvraag onder een eerder door de COGEM uitgebracht generiek advies valt. Ze adviseert in de ter inzage periode van zes weken.

- Markttoelatingen zijn vergunningen voor commerciële activiteiten met ggo's. In tegenstelling tot ingeperkt gebruik en introductie in het milieu, betreft dit geen nationale aangelegenheid maar zijn het gecentraliseerde EU-procedures. Een afgegeven vergunning voor markttoelating geldt dan ook voor alle EU-lidstaten. De COGEM wordt altijd om advies gevraagd bij markttoelatingen. De EU-lidstaten stemmen over de toelating van de ggo's en de COGEM-adviezen zijn ter ondersteuning en bepaling van de Nederlandse stempositie.
  De toelatingsprocedure voor import of teelt van gg-gewassen verloopt via de European Food Safety Authority (EFSA) en die voor medicijnen en therapieën (voor mens en dier) via de European Medicines Agency (EMA). De laatste procedure is in zijn geheel vertrouwelijk, inclusief om welke middelen het gaat. COGEM adviezen hierover worden dan ook niet gepubliceerd.

5.1.1 Adviesprocedure

De procedure om tot een advies te komen in is de onderstaande figuur weergegeven (de interne tijdsaanduidingen zijn indicatief en voor een advies over ingeperkt gebruik).

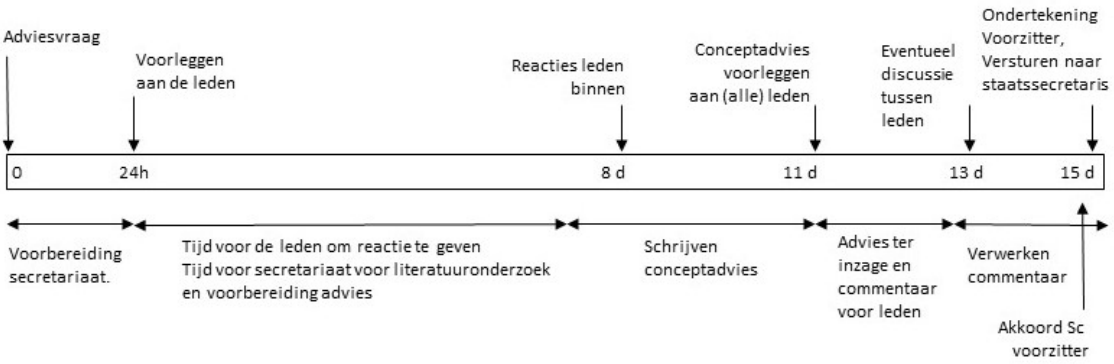

Bij adviesvragen onder ingeperkt gebruik worden ca. vier leden met relevante expertise om advies gevraagd om het conceptadvies te kunnen opstellen, dat later aan alle leden wordt voorgelegd.

Voor Introductie in het Milieu en Markttoelatingen is gevolgde procedure eender, m.u.v. het feit dat deze adviesvragen direct aan alle leden van de betreffende subcommissie worden voorgelegd. Bij introductie in het milieu vergunningaanvragen adviseert de COGEM in dezelfde zes weken periode dat de conceptbeschikking ter inzage ligt van het publiek. Het COGEM advies komt dus gelijktijdig met de bezwaarschriften van mogelijke belanghebbenden.

5.2 Signalerende taak

De COGEM vult haar wettelijke informerende taak in door het uitbrengen van signaleringen aan de staatssecretaris van IenW en mogelijke andere betrokken bewindspersonen. In een signalering worden relevante ethisch-maatschappelijke argumenten rond handelingen met ggo's, die bij besluitvorming gewogen moeten worden, beschreven. De argumenten worden op basis van wetenschappelijke inzichten en door consultatie van betrokkenen geïdentificeerd. De COGEM spreekt in haar signaleringen geen oordeel uit noch geeft zij advies aan de regering hoe te handelen.

5.2.1 Trendanalyse biotechnologie

Een verbijzondering van de informerende taak is de Trendanalyse biotechnologie die de COGEM samen met de Gezondheidsraad periodiek op verzoek van IenW, mede namens verschillende andere ministeries, opstelt. De eerste trendanalyses zijn op verzoek van de Tweede Kamer opgesteld met als doel de politiek op hoofdlijnen te informeren over nieuwe biotechnologische ontwikkelingen en toepassingen binnen en buiten Nederland en de EU, de trends die daaraan te onderkennen zijn, de daarmee te realiseren maatschappelijke en economische kansen en de daaraan verbonden risico's en morele en juridische aspecten. De laatste trendanalyses zijn op verzoek van het beleid opgesteld en lijken meer bedoeld ter beleidsondersteuning.

5.3 Kwaliteitsborging

Naast het feit dat COGEM publicaties altijd gebaseerd zijn op de inbreng en expertise van de leden heeft de COGEM een aantal procedures ingesteld om de kwaliteit en consistentie te borgen van haar publicaties:

- Alle adviezen en signaleringen worden aan alle COGEM leden ter commentaar voorgelegd, voordat ze gepubliceerd worden;
- De subcommissievoorzitter moet elk advies of signalering goedkeuren dat door hun subcommissie is voorbereid, voordat de publicatie aan de COGEM voorzitter wordt voorgelegd;
- De medewerker van het secretariaat die de conceptpublicatie voorbereidt (de behandelaar), wordt bijgestaan door een andere medewerker ('buddy') die als klankbord fungeert en de publicatie doorleest en becommentarieert;
- De secretaris van de COGEM leest en becommentarieert elke conceptpublicatie voordat die aan de leden ter commentaar en goedkeuring wordt voorgelegd, en elke publicatie voordat die ter finale goedkeuring aan de COGEM voorzitter wordt voorgelegd;
- Indien advies wordt gevraagd over een onderwerp waarover binnen de COGEM onvoldoende expertise aanwezig, worden één of meerdere externe experts ingeschakeld. Deze externe experts moeten een vertrouwelijkheidsverklaring ondertekenen en mogen niet bij de vergunningaanvraag e.d. betrokken zijn. In het conceptadvies wordt de betrokkenheid van externe experts vermeld.

5.4 Minderheidsstandpunt

In de Wet milieubeheer staat dat adviezen overeenkomstig de mening van de meerderheid van de leden van de commissie worden uitgebracht en dat ingebrachte minderheidsstandpunten (schriftelijk of ter vergadering) bij de adviezen worden vermeld.[4] Om dit te faciliteren heeft de COGEM een Richtlijn 'Minderheidsstandpunten' opgesteld as bijlage bij haar Reglement van orde. (zie bijlage III).

Minderheidsstandpunten bij adviezen zijn uitzonderlijk, mede omdat de COGEM het voorzichtigheidsprincipe hanteert in haar advisering. Indien er wetenschappelijke argumenten zijn om een hoger veiligheidsniveau of meer beschermende (inperkende) maatregelen te adviseren zal dit de lijn van het advies zijn. In de afgelopen 4 jaar zijn er geen minderheidstandpunten geweest.

[4] Wet milieubeheer § 2.3. De Commissie genetische modificatie; artikel 2.37

6. Symposia

De COGEM heeft zich als doel gesteld om elk jaar een symposium te organiseren. Deze symposia kunnen gericht zijn op een breder publiek, - wetenschappers, beleidsmedewerkers, geïnteresseerde leken, etc. -, maar ook op specifieke groepen, zoals Europese zusterorganisaties. Het doel van de bijeenkomsten kan zijn om informatie op te halen en uit te wisselen, onderwerpen te agenderen, of de zichtbaarheid van de COGEM en haar publicaties en activiteiten te verhogen.

In de periode 2021 tot eind 2025 zijn / worden 4 symposia georganiseerd (zie Hst 11). In 2021 en 2021 zijn geen symposia georganiseerd vanwege de coronapandemie. In 2024 bleek het niet mogelijk om een symposium over AI en biotechnologie te organiseren.

6.1 Meeting of the European Advisory Committees on Biosafety in the field of contained use and deliberate release of GMOs' (MEACB)

In 2023 heeft de COGEM de '10th Meeting of the European Advisory Committees on Biosafety in the field of contained use and deliberate release of GMOs' (MEACB)' georganiseerd.

Dit is een bijeenkomst van zusterorganisaties, bedoeld om gedachten en ideeën uit te wisselen. De MEACB is een initiatief van de COGEM en het Zwitserse 'Die Eidgenössische Fachkommission für biologische Sicherheit (EFBS)'. De MEACB wordt georganiseerd door een adviesorgaan van een EU-lidstaat of geassocieerd land. De COGEM heeft deze bijeenkomst 3x georganiseerd. De bijeenkomsten vinden onregelmatig plaats, Veel adviesorganen ontbreekt het aan de financiën of de mankracht om het te organiseren.

De reden dat de COGEM het initiatief tot de MEACB heeft genomen, is dat de COGEM een van de weinige adviesorganen in de EU is die een eigen onafhankelijk secretariaat heeft. Bij de meeste zusterorganisaties verzorgt het betreffende ministerie de ondersteuning. Dat betekent dat deze ambtenaren de EU 'competent authorities' overleggen bijwonen en elkaar daar kunnen spreken. De COGEM heeft die mogelijkheid niet, net zoals de zusterorganisaties uit niet EU-lidstaten (zoals Zwitserland). Voor zusterorganisaties is de MEACB interessant omdat er wetenschappelijke presentaties gehouden worden over de uitdagingen waarvoor ze gesteld staan en het biedt de mogelijkheid om te overleggen buiten de formele EU-structuren.

7. Onderzoek

Ter ondersteuning van haar adviserende en signalerende taken kan de COGEM onderzoek door derden laten uitvoeren. De door de COGEM gefinancierde activiteiten moeten leiden tot een verhoging van de kwaliteit van de adviezen en signaleringen. Dit betekent dat:

- resultaten van onderzoeksprojecten direct leiden tot adviezen en signaleringen;
- de verkregen resultaten toepasbaar zijn in adviezen of signaleringen, of de Trendanalyse biotechnologie. Hierbij kan onder meer gedacht worden aan het vroegtijdig herkennen van nieuwe trends, of het verkrijgen van gegevens ter onderbouwing van gesignaleerde trends;
- onderzoeksprojecten informatie verschaffen waarop de commissie kan besluiten een advies of signalering op te stellen;
- onderzoeksprojecten de door de COGEM gehanteerde methodologie verder versterken of onderbouwen.

Deze onderzoeksprojecten kunnen betrekking hebben op de gehele breedte van het werkveld van de COGEM. De projecten richten zich vooral op ontwikkelingen op het gebied van introductie in het milieu van ggo's, het verbeteren van de risicoanalyse, het identificeren en categoriseren van aan genetische modificatie gerelateerde ethisch-maatschappelijke vraagstukken en het identificeren van nieuwe wetenschappelijke ontwikkelingen en trends.

7.1 Onderzoeksagenda en toekenning projecten

Gedurende het jaar stelt de COGEM een onderzoeksagenda op waarin een aantal projecten benoemd worden die opengesteld worden voor inschrijving. De onderzoeksagenda en de prioritering van de onderzoeksprojecten worden, op basis van adviezen van de verschillende subcommissies, vastgesteld door het Dagelijks bestuur.

Inschrijving op opengestelde projecten is niet aan voorwaarden gebonden en staat open voor elke geïnteresseerde. Oproepen tot inschrijving worden onder meer op de COGEM website en in de e-mail nieuwsbrief gepubliceerd. De commissie streeft ernaar om tenminste drie offertes per project te ontvangen. Bij onvoldoende respons kan besloten worden om onderzoeksgroepen gericht te benaderen.

Het Dagelijks bestuur van de COGEM besluit over toewijzing van projecten. Bij de beoordeling van de projecten wordt als hulpmiddel de onderstaande scoringstabel gehanteerd. De offertes krijgen voor elk criterium een cijfer tussen de 0 en 10 toegekend, waarna aan de hand van de wegingsfactoren een eindcijfer en ranking wordt berekend.

Scoringstabel voor beoordeling onderzoeksprojecten		
	Criteria*	**wegingsfactor**
1	Mate van aansluiting bij de onderzoeksvraag	0,4
2	Competentie van het onderzoeksteam	0,2
3	Helderheid en (wetenschappelijke) kwaliteit van het voorstel	0,2
4	(Uitvoerbaarheid van) het werkprogramma	0,1
5	Prijs en kosteneffectiviteit	0,1
	** Beoordeling 0 t/m 10*	

In uitzonderlijke gevallen dat er maar één offerte wordt ingediend en het ook niet mogelijk blijkt om aanvullende offertes te verkrijgen, wordt een drempelwaarde van 5 gehanteerd als minimale kwaliteitseis voor toekenning.

7.2 Begeleidingscommissie projecten

Onderzoeksprojecten worden begeleid door een begeleidingscommissie die als klankbord en sturing voor de uitvoerders kan dienen en die ook het uiteindelijke rapport moet goedkeuren. In de begeleidingscommissie hebben altijd leden en een secretariaatsmedewerker van de COGEM zitting. Daarnaast worden Bureau ggo en IenW uitgenodigd om deel te nemen en kunnen ook externe deskundigen gevraagd worden.

De inhoud van de onderzoeksrapporten is voor rekening van de uitvoerders en hoeft niet overeen te komen met de mening of positie van de COGEM. De onderzoeksrapporten worden door de COGEM aam de staatssecretaris van IenW aangeboden vergezeld met een signalerende of adviserende aanbiedingsbrief. Na aanbieding worden de onderzoeksrapporten en de aanbiedingsbrieven op de COGEM-website gepubliceerd.

In het geval dat de uitvoerders resultaten willen publiceren in een wetenschappelijk tijdschrift kan publicatie van een onderzoeksrapport op de website (tot een redelijke termijn) opgeschort worden.

8. Communicatie

De COGEM is een wetenschappelijk adviesorgaan van de overheid en heeft geen taak in publieksvoorlichting over genetische modificatie. Genetische modificatie, met name in de landbouw, is van oudsher een maatschappelijk omstreden technologische innovatie. Geloofwaardigheid bij het publiek, politiek en het wetenschappelijke werkveld is een vereiste voor het effectief functioneren van de COGEM. Om haar onafhankelijkheid en wetenschappelijk gezag te bewaken, heeft de COGEM in haar communicatiestrategie ervoor gekozen om zich terughoudend op te stellen in haar communicatieactiviteiten en hoofdzakelijk als zender op te treden. Dit om te voorkomen dat de COGEM gezien wordt als een deelnemer aan het debat met een belang in de uitkomst, waardoor haar wetenschappelijke gezag ondermijnd zou worden.

8.1 Sociale media

Doordat de COGEM terughoudend is in haar communicatie en zich beperkt zich tot het zenden van informatie over publicaties, symposia etc. speelt de COGEM een zeer kleine rol op de sociale media.

X & Bluesky: Als alternatief voor X is in 2024 een Bluesky-account aangemaakt. Op beide platforms worden dezelfde 'tweets' geplaatst over uitgebrachte adviezen e.d.

Linkedin: Er is een COGEM Linkedin-account waarop berichten worden geplaatst over grotere adviezen, signaleringen, symposia e.d.

8.2 E-nieuwsbrief

De COGEM e-nieuwsbrief verschijnt 4x per jaar en geeft een overzicht van de belangrijkste publicaties, wisselingen leden etc. Via de COGEM-website kunnen geïnteresseerden zich abonneren op Nieuwsbrief.

8.3 COGEM website

De COGEM website[5] biedt een uitgebreide zoekfunctie en fungeert als een database voor uitgebrachte publicaties e.d. Alle COGEM-publicaties worden openbaar gemaakt op de website, behalve wanneer de vergunningverlenende instantie[6] bepaald heeft dat de adviezen of informatie daarin vertrouwelijk is. Er kan gezocht worden in meer dan 2.000 publicaties die teruggaan tot 1998. Verder kan er informatie gevonden worden over de COGEM zelf en haar werkzaamheden. Daarnaast biedt de website informatie over nog te verschijnen adviezen en signaleringen en lopende onderzoeksprojecten. En is er een 'nieuwsrubriek' waar openstaande onderzoekprojecten, aankondigingen van symposia, nieuwe leden etc. aangekondigd worden.

[5] https://cogem.net/

[6] Bureau ggo / IenW; European Food Safety Authority (EFSA; markttoelatingen gg-gewassen); en European Medicines Agency (EMA), EMA marktoelatingen zijn geheel vertrouwelijk, inclusief de naam van het betreffende aangevraagde product.

8.4 Jaarverslag

Het COGEM Jaarverslag biedt geïnteresseerden een overzicht van de activiteiten in het voorgaande jaar. Sinds 2013 wordt het jaarverslag gepubliceerd als website.[7] Alleen het laatste jaarverslag staat online, alle eerdere jaarverslagen zijn als pdf te downloaden van de COGEM website.[8]

8.5 Lezingen, colleges, etc.

Medewerkers van het secretariaat geven (op uitnodiging) colleges aan studenten, of lezingen op bijeenkomsten. Ook worden ze gevraagd voor interviews voor projecten of door studenten i.v.m. opdrachten. De onderwerpen van lezingen op congressen en symposia betreffen altijd publicaties van de COGEM. Ook uitvoerders van COGEM-onderzoeksprojecten presenteren soms de uitkomsten van deze projecten op congressen e.d.

7 https://www.cogemjaarverslag.nl/
8 https://cogem.net/publicaties/?c=overige-publicaties

Deel II

9. Publicaties 2021 – 2025

De COGEM heeft in de periode 2021-2025 gemiddeld 76 adviezen en signaleringen per jaar uitgebracht. Het leeuwendeel (ca 87 %) hiervan betrof door de vergunningverlener gevraagde adviezen naar aanleiding van specifieke vergunningaanvragen.

Overzicht publicaties per subcommissie en type advies van de afgelopen 10 jaar

		2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025*
ScL	ScL Ingeperkt Gebruik	7	5	9	10	17	17	26	12	19	9
	ScL Introductie in het Milieu	0	1	1	3	3	3	1	1	0	2
	ScL Markttoelating	15	21	17	9	10	14	4	13	18	15
	ScL Algemeen	0	3	0	0	1	0	1	2	0	1
ScMV	ScMV Ingeperkt Gebruik	36	37	27	24	35	26	22	36	20	23
	ScMV Introductie in het Milieu	8	5	9	13	8	11	3	3	7	10
	ScMV Markttoelating	3	3	4	11	11	7	5	4	8	7
	ScMV Algemeen	0	0	0	1	0	0	0	1	2	1
ScEMA	ScEMA Signaleringen	2	2	2	3	1	0	3	0	2	2
Overig	Meerdere subcies etc	2	1	2	1	1	2	3	5	4	6
Totaal		***73***	***78***	***71***	***75***	***87***	***80***	***68***	***77***	***80***	***76***
Percentage gevraagde publicaties		89 %	82 %	85 %	90 %	94 %	89 %	91 %	88 %	80 %	83%

Ad*): Geheel 2025. De statusrapportversie van de evaluatiecommissie was bijgewerkt tot 1 oktober 2025

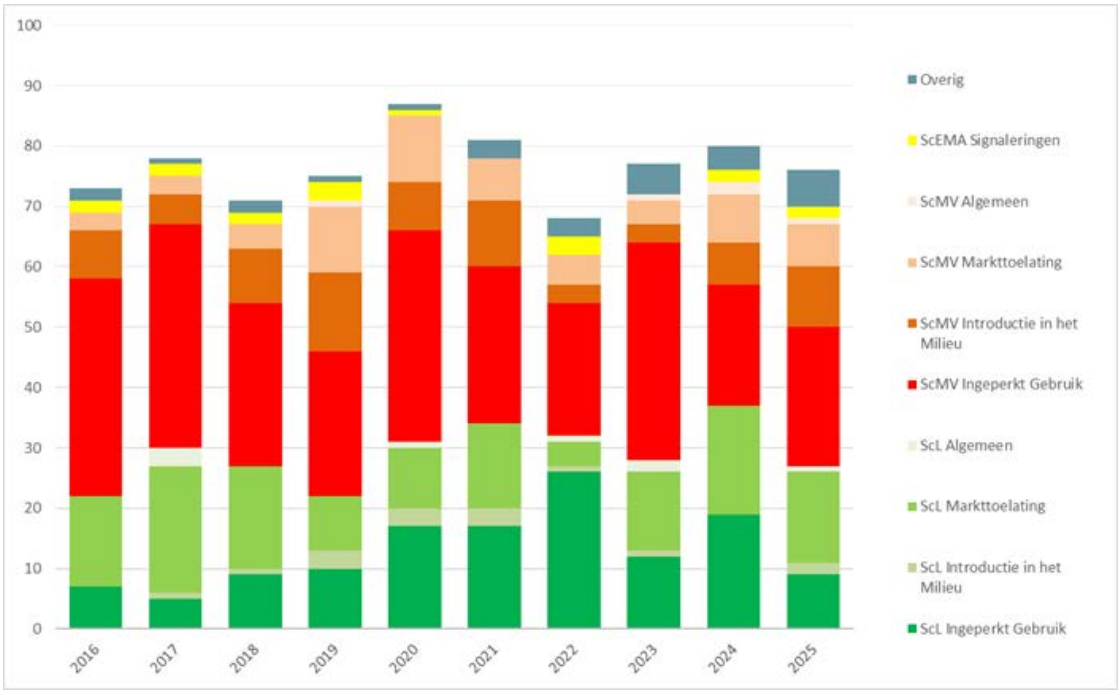

Figuur 2: grafische weergave verzicht publicaties per subcommissie en type advies van de afgelopen 10 jaar

9.1 Adviezen

De grootste groep van adviesvragen van het Bureau ggo betrof vergunningaanvragen voor experimenten in laboratoria, kassen en dierverblijven (Ingeperkt Gebruik). Er is niet vastgelegd wanneer de COGEM om advies wordt gevraagd bij vergunningaanvragen voor ingeperkt gebruik. Meestal betreft het nieuwe typen experimenten en verzoeken tot omlaagschalingen die niet passen binnen de Regeling ggo. De COGEM wordt altijd om advies gevraagd over de pathogeniteits-classificatie van nieuwe organismen en inperkingsmaatregelen van nog niet eerder aangevraagde gg-planten.

De COGEM wordt om advies gevraagd over alle vergunningaanvragen onder Introductie in het milieu en Markttoelatingen. De adviesvragen over Introductie in het Milieu betroffen klinische gentherapiestudies, vaccins of veterinaire studies. Door het uitbrengen (deels al voor deze periode) van een aantal adviezen met generieke milieurisicobeoordelingen voor gentherapiestudies met ex-vivo lenti- en retrovirale getransduceerde cellen, replicatie-deficiënte adenovirale vectoren, AAV vectoren en MVA-vectoren is het aantal adviesvragen voor gentherapiestudies sterk teruggebracht. Deze studies vallen nu onder een zogenaamde Vergunning onder Vaste voorwaarden (VoV) wat zowel de doorlooptijd als de administratieve belasting voor vergunningaanvragers sterk heeft teruggebracht.

Er zijn geen adviesvragen voor veldproeven van gg-gewassen in de afgelopen 4 jaar geweest. De uitgebrachte adviezen op dit gebied betroffen productie van melkzuur met behulp van cyanobacteriën in fotobioreactoren en ongevraagde adviezen naar aanleiding van onderzoeksrapporten.

De generieke adviezen betroffen onder meer de bovengenoemde generieke milieurisico-beoordelingen voor gentherapiestudies, updates van de lijsten met pathogeniteitsclassificaties en generieke inperkingsmaatregelen in kassen bij het gebruik van biologische bestrijders.

9.2 Signaleringen

Er is een beperkt aantal signaleringen uitgebracht in de afgelopen vier jaar. Signaleringen zijn aanzienlijk omvangrijker dan de gebruikelijke adviezen en vragen meer tijd om af te ronden. Ook de personeelswisselingen (bij de functie secretaris ScEMA) zijn niet behulpzaam geweest.

Eind 2022 is de - op het verzoek van het ministerie van IenW opgestelde - signalering ‘Risico’s voor mens en milieu bij gentherapieonderzoek: wat is aanvaardbaar?’ verschenen. Thans worden gentherapiestudies alleen toegestaan als de risico’s voor mens en milieu ‘verwaarloosbaar klein’ zijn. In de Nederlandse wetgeving zit echter ook de mogelijkheid om gentherapieonderzoek toe te staan met een groter milieurisico, mits deze risico’s ‘aanvaardbaar’ zijn. In de signalering worden de uitgangspunten, stappen en elementen geschetst van een mogelijk afwegingskader om te kunnen bepalen of een risico aanvaardbaar is.

Daarnaast heeft de COGEM in 2024 een signalering uitgebracht over de te verwachten toestroom van gentherapieproducten en de kosten die hiermee gemoeid zijn. Eén van de conclusies was dat terwijl de discussie zich grotendeels lijkt toe te spitsen op de zeer dure therapieën voor zeer kleine aantallen patiënten, het grootste beslag op de zorgkosten juist gelegd zal worden door de minder dure therapieën voor grote(re) groepen patiënten, zoals de CAR-T behandelingen tegen kanker.

Een derde signalering betrof een gezamenlijk brief met onze Duitse zusterorganisatie ZKBS over het standpunt van de Europese Commissie dat self-amplifying RNA-vaccins (samRNAs) en virale replicons niet onder de ggo-regelgeving zouden vallen. In deze brief wordt gewezen op de mogelijke risico's voor mens en milieu van deze zogenaamde replicons en dat een risicobeoordeling (al dan niet onder de ggo-regelgeving) noodzakelijk is.

Deze signalerende brief sluit aan bij een lange reeks van COGEM publicaties en symposia over de ggo-regelgeving in de afgelopen 20 jaar. Al in 2006 constateerde de COGEM dat de EU ggo-regelgeving niet meer aansluit bij de wetenschappelijke en technologische ontwikkelingen. Sindsdien is deze kloof alleen maar gegroeid. Er zijn grijze gebieden ontstaan waarbij onduidelijk is of bepaalde toepassingen nog wel onder de ggo-regelgeving vallen of zouden moeten vallen. Nieuwe biotechnologische toepassingen sluiten niet aan bij het juridische kader dat stamt uit de vorige eeuw. Dit is problematisch omdat als iets onder de reikwijdte van de ggo-regelgeving valt, een vergunning, een milieurisicobeoordeling en veiligheidsmaatregelen noodzakelijk zijn - met de bijgaande hoge kosten en administratieve procedures - zonder dat er naar het risicoprofiel wordt gekeken. Terwijl als een toepassing niet binnen het juridische kader valt, dit alles niet noodzakelijk is, ook als er (aanzienlijke) risico's mee gemoeid kunnen zijn.

9.3 Trendanalyse biotechnologie

In 2023 is de 5e Trendanalyse biotechnologie verschenen. In 2021 had de toenmalige minister van IenW de Gezondheidsraad en de COGEM verzocht om een nieuwe trendanalyse. Naast dat ze onder meer vroeg om identificatie van nieuwe trends en producten en een update van eerder gesignaleerde trends in de biotechnologie, aandacht voor de mogelijke bijdrage van biotechnologie aan de huidige grote maatschappelijke opgaven, en informatie over maatschappelijke waarden en de publieke perceptie, verzocht ze ook om de analyse aan te vullen met een advies over handelingsperspectieven voor toekomstbestendig beleid en dito regulering.
In de Trendanalyse biotechnologie 2023 'Tijd voor een integrale visie' constateren Gezondheidsraad en COGEM dat de wetenschappelijke en technologische ontwikkelingen nog steeds razendsnel gaan en dat biotechnologie een grote bijdrage kan leveren voor de maatschappelijke uitdagingen waarvoor Nederland zich gesteld ziet staan. Maar om deze kansen te verwezenlijken, is een langetermijnvisie en regie van de overheid noodzakelijk, terwijl de overheidsinspanningen nu versnipperd zijn en de doelstellingen van de overheid onduidelijk. De hoofdboodschap van de trendanalyse was een oproep tot een kabinetsbrede aanpak met betrokkenheid van wetenschappelijke instellingen, maatschappelijke partijen en bedrijfsleven.

De verschillende bij biotechnologie betrokken ministeries hebben deze oproep opgepakt, wat geleid heeft tot onderlinge samenwerking en de onlangs gepubliceerde Kabinetsvisie biotechnologie 2025-2040.[9]

9.4 Onderzoeksrapporten

Om de nieuwste ontwikkelingen in kaart te brengen, te monitoren, en eventuele risico's voor mens en milieu en mogelijke maatschappelijke implicaties te kunnen beoordelen, laat de COGEM door externen onderzoek uitvoeren. In de afgelopen 4 jaar zijn 14 onderzoeksrapporten gepubliceerd (zie Hfst. 10.5). De verschillende onderwerpen van deze rapporten weerspiegelen het brede werkterrein

[9] Kabinetsvisie op biotechnologie 2025-2040, April 2025. Ministeries van Economische Zaken, Infrastructuur Waterstaat, Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid Natuur, Volksgezondheid, Welzijn Sport, Onderwijs, Cultuur Wetenschap, Klimaat Groene Groei

van de COGEM. Onder meer de taxonomie van algen en cyanobacteriën en hun risico op verspreiding en vestiging in het Nederlandse milieu, de kans op onbedoelde verspreiding van gg-koolzaad, en de laatste ontwikkelingen op het gebied van virale replicons en genetische gemodificeerde bacteriofagen, waren onderwerp van onderzoek. Daarnaast zijn rapporten verschenen over hoe de regelgeving verbeterd kan worden (veerkrachtige regelgeving), wat de gevolgen waren van de sterke prijsstijgingen van voedsel na de Russische inval in Oekraïne voor het aantal gg-producten in de winkelschappen, en welke verschillende betekenissen van 'natuurlijkheid' in het ggo-debat gehanteerd worden.

10. Overzicht COGEM publicaties 2021 – 2025

10.1 Generieke adviezen

CGM/210324-01	Generieke milieurisicobeoordeling van klinische studies met MVA-vectoren
CGM/210324-02	Generieke milieurisicobeoordeling van replicatie-deficiënte adenovirale vectoren in klinische studies
CGM/211025-02	Actualisatie van de lijst met inperkingsmaatregelen voor werkzaamheden met genetisch gemodificeerde planten (2021)
CGM/211013-01	Aanpassing classificatie van micro-organismen in Regeling ggo
CGM/211117-01	Actualisatie van de pathogeniteitsclassificatielijsten met humaan- en dierpathogene RNA- en DNA-virussen (2021)
CGM/211209-01	Actualisatie van de pathogeniteitsclassificatielijsten met humaan-, dier- en plantpathogene parasieten (2021)
CGM/211228-02	Overzichtslijst van door de COGEM beoordeelde apathogene een- en meercellige organismen, anders dan virussen, bacteriën, schimmels of parasieten
CGM/220311-01	Klinische toepassing van AAV met 'targeted nucleases', zoals CRISPR-Cas9
CGM/220718-01	Inperking van biologische bestrijders in PKb-I kassen en PC-I kweekcellen, in associatie met bloeiende genetisch gemodificeerde planten – Nematoden en microbiële preparaten
CGM/220718-02	Inperking van biologische bestrijders in PKb-I kassen en PC-I kweekcellen, in associatie met bloeiende genetisch gemodificeerde planten – (Roof)mijten
CGM/220718-03	Inperking van biologische bestrijders in PKb-I kassen en PC-I kweekcellen, in associatie met bloeiende genetisch gemodificeerde planten – Galmuggen
CGM/220718-04	Inperking van biologische bestrijders in PKb-I kassen en PC-I kweekcellen, in associatie met bloeiende genetisch gemodificeerde planten –Roofwantsen
CGM/220718-05	Inperking van biologische bestrijders in PKb-I kassen en PC-I kweekcellen, in associatie met bloeiende genetisch gemodificeerde planten – Sluipwespen
CGM/221223-01	Generieke omlaagschaling van werkzaamheden met virale replicons afgeleid van alfavirussen en flavivirussen
GM/230710-01	Voorstel Europese Commissie voor nieuwe wetgeving voor planten verkregen met gerichte mutagenese, cisgenese en intragenese
CGM/230828-03	Actualisatie van de pathogeniteitsclassificatielijsten met apathogene en pathogene schimmelsoorten
CGM/230918-01	**Fout! Onbekende naam voor documenteigenschap.**
CGM/230929-01	Actualisatie van de pathogeniciteitsclassificatielijsten met humaan- en dierpathogene DNA- en RNA-virussen (2023)
CGM/231009-01	Actualisatie van de lijst met inperkingsmaatregelen voor werkzaamheden met genetisch gemodificeerde planten
CGM/231011-01	Actualisatie van de pathogeniteitsclassificaties van bacteriën
CGM/231115-01	Actualisatie van de pathogeniteitsclassificatielijst van micro-organismen, anders dan virussen, bacteriën, schimmels of parasieten
CGM/231124-01	Advies ter aanpassing van de criteria in Annex 1 van het EC voorstel voor nieuwe wetgeving NGT-planten
CGM/231201-01	Instemming met de interpretatie van COGEM-advies Beoordeling risico's voor derden bij gentherapiestudies met replicatie-deficiënte ggo's en genetisch gemodificeerde T-cellen
CGM/240612-01	Generiek advies over elementen in lenti- en retrovirale vectoren
CGM/241021-02	Generiek advies over het gebruik van geïnduceerde pluripotente stamcellen (iPSC's) voor ex vivo transductie met retro- of lentivirale vectoren in klinische studies
CGM/241127-02	Actualisatie van de pathogeniteitsclassificaties van (a)pathogene bacteriën
CGM/241127-03	Actualisatie van de pathogeniteitsclassificatielijst van parasieten
CGM/241202-01	Actualisatie van de lijst met inperkingsmaatregelen voor werkzaamheden met genetisch gemodificeerde planten (2024)
CGM/241205-01	Actualisatie van de pathogeniteitsclassificatielijsten met apathogene en pathogene schimmelsoorten (2024)
CGM/241210-02	Actualisatie pathogeniteitsclassificatielijsten van virussen
CGM/241210-03	Overzichtslijst van door de COGEM beoordeelde apathogene een- en meercellige organismen, anders dan virussen, bacteriën, schimmels of parasieten
CGM/241210-01	Heroverweging van pathogeniteitsklasse van het coronavirus SARS-CoV-2
CGM/250122-01	Advies Virale promotorsequenties in lenti- en retrovirale vectoren
CGM/250311-02	Advies Generieke inperkingsmaatregelen bij gebruik van geleedpotige biologische bestrijders in PKb-I kassen
CGM/250311-03	Reactie op de EFSA Draft Guidance 'The risk assessment of microorganisms used in the food chain'
CGM/250430-01	Advies Aanscherping van te gebruiken transgenen in alfavirus-replicons die in aanmerking komen voor generieke omlaagschaling
CGM/250516-01	Advice Differences in EU positions regarding Annex I of the NGT-legislation
CGM/250520-01	Advies Heroverweging grenswaarde aanwezige vrije lenti- en retrovirale vectordeeltjes bij klinische studies met ex vivo getransduceerde cellen

CGM/250819-01	Advies Toelichting op de COGEM-formule voor het berekenen van vrije lenti- of gammaretrovirale vectordeeltjes na ex vivo transductie
CGM/250916-02	Advies Inschaling werkzaamheden met genetisch gemodificeerde sporenplanten
CGM/251124-01	Advies Opname sporenplanten in de Regeling ggo
CGM/251127-01	Advies Update randvoorwaarden bij generieke milieurisicobeoordeling van klinische studies en marktaanvragen met ex vivo retro- en lentiviraal getransduceerde cellen
CGM/251218-02	Advies Actualisatie van de pathogeniteitsclassificatielijsten van (a)pathogene bacteriën (2025)
CGM/251215-01	Advies Wijziging van de Regeling ggo met betrekking tot een nieuwe categorie van fysische inperking voor afvalverbrandingsinstallaties
CGM/251215-02	Advies Wijziging Regeling ggo m.b.t. nieuwe CFI voor tentoonstellingsruimtes
CGM/251215-03	Advies Wijziging van de Regeling ggo met betrekking tot grootschalige werkzaamheden met genetisch gemodificeerde organismen

10.2 Adviezen naar aanleiding van vergunningaanvragen (gevraagde adviezen)

CGM/210105-01	Confidential advice EMA market authorisation
CGM/210108-02	Confidential advice EMA market authorisation
CGM/210115-01	Confidential advice EMA market authorisation
CGM/210118-01	Pathogeniteitsclassificatie van *Lachancea thermotolerans*
CGM/210118-02	Pathogeniteitsclassificatie van Ideonella sakaiensis en Streptomyces muensis
CGM/210118-03	Pathogeniteitsclassificatie Tembusu virus, Bagaza virus en Israel turkey meningoencephamyelitis virus
CGM/210120-01	Inperkingsmaatregelen voor werkzaamheden met genetisch gemodificeerde bomen van vijf soorten
CGM/210120-02	Inperkingsmaatregelen voor werkzaamheden met genetisch gemodificeerde *Gomphrena claussenii* en *Gomphrena elegans*
CGM/210120-03	Pathogeniteitsclassificatie van de micro-alg *Penium margaritaceum*
CGM/210121-01	Klinische malaria vaccinatiestudie met muggen en de *Plasmodium falciparum* deletiemutant *PfΔmei2*
CGM/210121-02	Klinische malaria vaccinatiestudie met muggen en de *Plasmodium falciparum* deletiemutant *PfΔmei2*
CGM/210202-01	Vertrouwelijk advies Inschaling van werkzaamheden met genetisch gemodificeerde *African swine fever virus* vaccinstammen
CGM/210209-01	Confidential advice EMA market authorisation
CGM/210218-01	Heroverweging inschaling werkzaamheden met replicatiedeficiënte lenti- en gammaretrovirale vectordeeltjes onder Ingeperkt Gebruik
CGM/210218-02	Inperkingsmaatregelen voor werkzaamheden met genetisch gemodificeerde *Trema levigata*
CGM/210223-01	Additional advice authorisation renewal gg-maize MON88017 x MON810
CGM/210301-01	Inschaling van werkzaamheden met het chimere coronavirus 229E-SARS-CoV-2
CGM/210308-01	Vertrouwelijk advies Veterinaire studie met gg-*Histophilus somni* bacteriën als levend vaccin tegen luchtweginfecties in kalveren
CGM/210309-01	Vertrouwelijk advies Introductie in het milieu van een gg-cyanobacterie waarmee melkzuur wordt geproduceerd
CGM/210316-02	Pathogeniteitsclassificatie van het Baboon endogenous retrovirus
CGM/210324-03	Brede vergunningaanvraag voor klinische studies met adenovirale en MVA-vectoren
CGM/210428-01	Pathogeniteitsclassificatie van zes virussen: equine parvovirus-H, horse parvovirus-CSF, eqcopivirus, swine acute diarrhea syndrome coronavirus en bovine papillomavirus 1 en 2
CGM/210428-02	Vertrouwelijk advies Veterinaire studie in kippen met recombinante Herpesvirus of turkey vaccins
CGM/210429-01	Pathogeniteitsclassificatie *Acetobacter persici* en *Enterococcus gilvus*
CGM/210503-01	Vervolgadvies Heroverweging inschaling werkzaamheden replicatiedeficiënte lenti- en gammaretrovirale vectoredeeltjes
CGM/210504-01	Inschaling van werkzaamheden met genetisch gemodificeerd replicatiecompetent *Lymphocytic choriomeningitis mammarenavirus*
CGM/210506-01	Vertrouwelijk advies Inschaling van werkzaamheden met gg-varianten van het Newcastle disease virus
CGM/210514-01	Import en verwerking genetisch gemodificeerde soja DBN9004 met herbicidetolerantie
CGM/210526-01	Pathogeniteitsclassificatie van de gistsoort *Pichia kluyveri*
CGM/210531-01	Pathogeniteitsclassificatie van de slijmzwam *Polysphondylium pallidum*
CGM/210531-02	Environmental risk assessment of import and processing of genetically modified dicamba tolerant oilseed rape MON94100
CGM/210617-01	Klinische studie naar behandeling met mesenchymale stromale cellen (iMSC) afgeleid van geïnduceerde pluripotente stamcellen (iPSC)
CGM/210617-02	Environmental risk assessment of import and processing of genetically modified maize MON95379
CGM/210618-01	Vervolgadvies heroverweging pathogeniteitsclassificatie Influenza A virusse
CGM/210618-02	Pathogeniteitsclassificatie van de vleermuis influenza A virussen H17N10 en H18N11
CGM/210628-01	Vertrouwelijk advies Introductie in het milieu van een verbeterde glycolzuur producerende gg-cyanobacterie
CGM/210706-01	Renewal of the authorisation for import and processing of genetically modified soybean A5547-127
CGM/210709-01	Import en verwerking van de gg-maïslijn DP4114xMON89034xMON87411xDAS-40278-9
CGM/210712-01	Additional advice on import and processing of GM oilseed rape 73496
CGM/210712-02	Pathogeniteitsclassificatie van de schimmelsoort *Aspergillus tubingensis*
CGM/210715-01	Omlaagschaling van werkzaamheden met gg-Sendai virus getransduceerde humane cellen
CGM/210715-02	Vertrouwelijk advies Renewal of the authorisation for import and processing of genetically modified soybe lines MON87701 and MON87701xMON89788

CGM/210727-01	Vertrouwelijk advies Renewal of the authorisation for import and processing of genetically modified cottor 281-24-236 x 3006-210-23
CGM/210729-01	Werkzaamheden met een ebolavirus-afgeleid minigenoomsysteem
CGM/210729-03	Vertrouwelijk advies Renewal of the authorisation for import and processing of genetically modified soybean 40-3-2
CGM/210805-01	Pathogeniteitsclassificatie van *Aspergillus parvulus* en *Chlorociboria aeruginascens* (Gewone kopergroenbekerzwam)
CGM/210820-01	Advies naar aanleiding van de Europese consultatie naar het vergunningverleningsproces van ggo's bij medische toepassingen
CGM/210823-01	Vertrouwelijk advies Import and processing of herbicide tolerant and insect resistant genetically modified maize DP915635
CGM/210823-02	Pathogeniteitsclassificatie van *Bombyx mori latent virus* en Chronic bee paralysis virus https://bit.ly/3zg6NLy
CGM/210825-01	Confidential advice EMA market authorisation
CGM/210825-02	Confidential advice EMA market authorisation
CGM/210831-01	Pathogeniteitsclassificatie van *Sin Nombre orthohantavirus*
CGM/210831-02	Pathogeniteitsclassificatie van *Mason-Pfizer monkey virus*
CGM/210902-01	Pathogeniteitsclassificatie van drie virussen: *Mayaro virus*, Orsay virus en *Badu Phasivirus*
CGM/210916-01	Herziening pathogeniteitsclassificatie van de poliovirus typen 1 en 3
CGM/210920-01	Werkzaamheden met planten met plantvirale constructenin combinatie met insecten
CGM/210923-01	Inschaling van werkzaamheden met een genetisch gemodificeerde varen, Ceratopteris richardii
CGM/210927-01	Renewal of the authorisation for import and processing of genetically modified maize MIR162
CGM/211001-01	Pathogeniteitsclassificatie van zeven schimmelsoorten
CGM/211004-01	Actualisatie van de pathogeniteitsclassificatielijsten met apathogene en pathogene schimmelsoorten
CGM/211005-01	Proposal to adapt the monitoring strategy for genetically modified carnations
CGM/211006-01	Pathogeniteitsclassificatie van Tula orthohantavirus en La Crosse orthobunyavirus
CGM/211007-01	Confidential advice EMA market authorisation
CGM/211014-01	Inschaling van werkzaamheden met chimeer SARS-CoV-2-MHV-S
CGM/211202-01	Klinische studie met gg-T-cellen, waarin de T-celreceptoren met behulp van nucleases zijn aangepast tegen neo-antigenen in solide tumoren
CGM/211208-02	Klinische studie met AAV-vector met CRISPR-associated protein (Cas)9 ter behandeling van patiënten met Leber congenitale amaurosis type 10 (LCA10)
CGM/211208-01	Grootschalige productie van Lymphocytic choriomeningitis mammarenavirus in een bioreactor voor eenmalig gebruik
CGM/211215-01	Pathogeniteitsclassificatie van de schimmel *Xepicula leucotricha* (syn. *Myrothecium indicum* en *Myrothecium leucotrichum*)
CGM/211228-01	Pathogeniteitsclassificatie van het archaeon Ignicoccus hospitalis
CGM/211228-03	Pathogeniteitsclassificatie van *Klebsiella pneumoniae* stam CSUB10R
CGM/211230-01	Pathogeniteitsclassificatie Anatid alphaherpesvirus 1 (Duck enteritis virus)
CGM/220112-01	Inperkingsmaatregelen voor werkzaamheden met genetisch gemodificeerde kikkererwtplanten (*Cicer arietinum*)
CGM/220118-01	Pathogeniteitsclassificatie van de schimmelsoort *Aspergillus parasiticus*
CGM/220124-01	Tweede hernieuwing van de vergunning voor import en verwerking van de gg-koolzaadlijnen MS8, RF3 en MS8xRF3
CGM/220125-01	Pathogeniteitsclassificatie van de bacteriestam *Serratia* sp. ATCC 39006
CGM/220126-01	Inschaling werkzaamheden met protoplasten van verschillende schimmels en endogene mycovirussen
CGM/220127-01	Classificatie van vier cyanobacteriestammen
CGM/220207-01	Inperkingsmaatregelen voor werkzaamheden met gg-pinda (*Arachis hypogaea*)
CGM/220208-01	Pathogeniteitsclassificatie van de bacteriestam *Pseudomonas simiae* WCS417
CGM/220209-01	Inperkingsmaatregelen voor werkzaamheden met zeven Capsicum-soorten: *C. pubescens*, *C. cardenasii*, *C. eximium*, *C. tovarii*, *C. chacoense*, *C. frutescens* en *C. galapagoense*
CGM/220216-01	Advies inschaling werkzaamheden met gg-Influenza A virus H3N2 A/Port-Chalmers/1/73 (6:2 reassortant)
CGM/220217-01	Pathogeniteitsclassificatie van zeven virussen behorend tot het genus *Alphavirus*
CGM/220224-02	Aanvullend advies classificatie *Serratia* sp. ATCC 39006
CGM/220303-01	Advies over een protocol voor de detectie van replicatie-competent retrovirus
CGM/220307-01	Pathogeniteitsclassificatie van Human foamy virus
CGM/220308-01	Pathogeniteitsclassificatie van het Cocal virus
CGM/220310-01	Inschaling van werkzaamheden met agro-geïnoculeerde planten, die gg-plantenvirussen (gg-PVX en gg-TRV) tot expressie brengen, in combinatie met plantparasitaire nematoden
CGM/220314-01	Pathogeniteitsclassificatie van de bacteriestam Mycobacterium tuberculosis H37Ra
CGM/220321-01	Advies over klinische studies met TheraT-vectoren afgeleid van Lymphocytic choriomeningitis virus en Pichinde virus
CGM/220330-01	Confidential advice EMA market authorisation
CGM/220331-01	Confidential advice EMA market authorisation
CGM/220422-01	Gezamenlijke huisvesting van mannelijke en vrouwelijke genetisch gemodificeerde zebravissen
CGM/220425-01	Inschaling van werkzaamheden met gg-*Drosophila suzukii* fruitvliegen waarin een zogenaamde split gene drive is aangebracht
CGM/220506-01	Pathogeniteitsclassificatie van de bacteriestam *Bacillus anthracis* Sterne

CGM/220512-01	Pathogeniteitsclassificatie van de cyanobacterie *Synechococcus* sp. PCC 11901
CGM/220517-02	Vervolgadvies Inschaling replicatiedeficiënte lenti- en gammaretrovirale vectordeeltjes
CGM/220520-02	Vertrouwelijk advies Inschaling van werkzaamheden met gg-SARS-CoV-2 virus sCPD9
CGM/220530-01	Inschaling infectiewerkzaamheden met recombinant *Mycobacterium bovis* BCG-PGL-I
CGM/220602-01	Pathogeniteitsclassificatie van de bacteriesoorten *Paraburkholderia terrae*, *Paraburkholderia nodosa* en *Paraburkholderia caballeronis*
CGM/220602-02	Pathogeniteitsclassificatie van de bacteriesoort *Paraburkholderia fungorum*
CGM/220602-03	Pathogeniteitsclassificatie van de bacteriesoort Flavobacterium anhuiense
CGM/220713-01	Pathogeniteisclassificatie van de schimmelsoort *Byssochlamys fulva*
CGM/220713-02	Pathogeniteitsclassificatie van het schimmelsoortcomplex *Ophiocordyceps unilateralis* sensu lato
CGM/220713-03	Pathogeniteitsclassificatie van de schimmelsoort *Ophiocordyceps humbertii*
CGM/220718-01	Inperking van biologische bestrijders in PKb-I kassen en PC-I kweekcellen, in associatie met bloeiende genetisch gemodificeerde planten – Nematoden en microbiële preparaten
CGM/220718-02	Inperking van biologische bestrijders in PKb-I kassen en PC-I kweekcellen, in associatie met bloeiende genetisch gemodificeerde planten – (Roof)mijten
CGM/220718-03	Inperking van biologische bestrijders in PKb-I kassen en PC-I kweekcellen, in associatie met bloeiende genetisch gemodificeerde planten – Galmuggen
CGM/220718-04	Inperking van biologische bestrijders in PKb-I kassen en PC-I kweekcellen, in associatie met bloeiende genetisch gemodificeerde planten – Roofwantsen
CGM/220718-05	Inperking van biologische bestrijders in PKb-I kassen en PC-I kweekcellen, in associatie met bloeiende genetisch gemodificeerde planten – Sluipwespen
CGM/220718-06	Import en verwerking van gg-koolzaadlijn NS-B50072-4 met een veranderde vetzuursamenstelling
CGM/220822-01	Pathogeniteitsclassificatie en inschaling van werkzaamheden voor 24 *Salmonella enterica* subsp. *enterica* serovars
CGM/220810-01	Inperkingsmaatregelen voor werkzaamheden met genetisch gemodificeerd *Panicum virgatum* (switchgrass
CGM/220823-01	Additional advice on import and processing of GM oilseed rape MON94100
CGM/220905-01	Vertrouwelijk advies Inschaling van werkzaamheden met gg-SARS-CoV-2 virussen RVX-13 en RVX-14
CGM220927-01	Inperkingsmaatregelen voor werkzaamheden met genetisch gemodificeerde *Ipomoea batatas* (zoete aardappel)
CGM/220927-02	Inperkingsmaatregelen voor werkzaamheden met genetisch gemodificeerde *Abelmoschus esculentus* (okra)
CGM/221012-01	Inperkingsmaatregelen voor werkzaamheden met genetisch gemodificeerde *Vanilla planifolia* (vanilleplant
CGM/221020-02	Inperkingsmaatregelen voor werkzaamheden met genetisch gemodificeerde *Rubus allegheniensis* (Kleine trosbraam)
CGM/221028-01	Confidential advice EMA market authorisation
CGM/221103-01	Environmental risk assessment of import and processing of insect resistant genetically modified maize MON 95275
CGM/221107-01	Advies inschaling werkzaamheden met gg-Influenza A virus 5:3 reassortanten, afgeleid van A/Port-Chalmers/1/73, A/WSN/33 en A/Puerto Rico/8/34
CGM/221114-01	Pathogeniteitsclassificatie van het Diaphorina citri picorna-like virus (DcPLV)
CGM/221121-01	Pathogeniteitsclassificatie van de bacteriestammen Xanthomonas sp. WCS2014-23 en Xanthomonas sp. Leaf148
CGM/221130-01	Werkzaamheden met genetisch gemodificeerde entomopathogene schimmelsoorten in combinatie met mieren
CGM/221205-02	Pathogeniteitsclassificatie van het Bovine polyomavirus (BPyV)
CGM/221206-01	Inschaling van werkzaamheden met vier verzwakte genetisch gemodificeerde Mycobacterium tuberculosis stammen
CGM/221206-01	Confidential advice EMA market authorisation
CGM/221220-02	Omlaagschaling van werkzaamheden met twee codonpaar-gedeoptimaliseerde poliovirussen
CGM/221223-01	Generieke omlaagschaling van werkzaamheden met virale replicons afgeleid van alfavirussen en flavivirussen
CGM/221227-01	Inperkingsmaatregelen bij werkzaamheden met genetisch gemodificeerde Oranje havikskruid en Muizenoor
CGM/221227-02	Pathogeniteitsclassificatie van het *Bovine leukemia virus* (BLV)
CGM/230203-01	Sequentiële infecties van luchtweg-organoïden met virussen uit de families *Paramyxoviridae, Pneumoviridae* en *Orthomyxoviridae*
CGM/230207-01	Klinische studie met allogene ex vivo lentiviraal getransduceerde CAR T-cellen, waarin CD7 en de T-cel receptor alfa keten met CRISPR/Cas9 verwijderd zijn (WU-CART-007)
CGM/230210-01	Import en verwerking van de herbicidentolerante sojalijn MON94313
CGM/230113-01	Pathogeniteitsclassificatie van de bacteriesoort *Pseudomonas taiwanensis*
CGM/230221-01	Inperkingsmaatregelen voor werkzaamheden met genetisch gemodificeerde *Thlaspi arvense* (Witte krodde)
CGM/230227-01	Confidential advice EMA market authorisation
CGM/230308-01	Inschaling van werkzaamheden met gg-VSIV gepseudotypeerd met het S-glycoproteïne van verschillende coronavirussen
CGM/230308-02	Inschaling infectie en productiewerkzaamheden met geattenueerd genetisch gemodificeerde SARS-CoV-2 virus OTS-228
CGM/230313-01	Confidential advice Environmental risk assessment of import and processing of insect resistant and herbicide tolerant genetically modified maize DP910521

CGM/230315-01	Confidential advice Environmental risk assessment of import and processing of insect resistant and herbicide tolerant genetically modified maize DAS1131
CGM/230316-01	Werkzaamheden met genetisch gemodificeerde SARS-CoV-2 'virus-like particles' (VLP) in verschillende cellijnen op inperkingsniveau ML-II
CGM/230328-01	Omlaagschaling van werkzaamheden met cellen of weefsels afkomstig van muizen 7 dagen na infectie met gg-HAdV5
CGM/230405-01	Omlaagschaling van werkzaamheden met gammaretroviraal getransduceerde humane cellen naar ML-I
CGM/230406-01	Inperkingsmaatregelen voor werkzaamheden met genetisch gemodificeerde *Datura stramonium* (Doornappel) en *Emilia sonchifolia*
CGM/230412-01	Pathogeniteitsclassificatie van de narnavirussen CxNV1 en AejapNV1
CGM/230412-02	Pathogeniteitsclassificatie van vijf virussen behorend tot het genus *Mammarenavirus*
CGM/230412-03	Pathogeniteitsclassificatie van Torque teno midi virus 1-15
CGM/230426-01	Confidential advice EMA market authorisation
CGM/230502-01	Pathogeniteitsclassificatie van negen coronavirussen uit vleermuizen en schubdier
CGM/230504-01	Inperkingsmaatregelen voor werkzaamheden met genetisch gemodificeerde *Neptunia amplexicaulis*
CGM/230512-01	Second renewal of the authorisation for import and processing of genetically modified maize MON810
CGM/230522-01	Aanvullend advies over de import en verwerking van genetisch gemodificeerde koolzaad MS8, RF3 en MS8xRF3
CGM/230531-01	Herziening inperkingsmaatregelen voor werkzaamheden met genetisch gemodificeerde *Medicago truncatula* in kassen en kweekcellen
CGM/230531-02	Inschaling van werkzaamheden met genetisch gemodificeerde poliovirusvaccins in een Single-Use Bioreactor
CGM/230607-01	Confidential advice EMA market authorisation
CGM/230615-01	Pathogeniteitsclassificatie van Porcine morbillivirus (PoMV) en Phyllostomus bat morbillivirus (PBaMV)
CGM/230622-01	Renewal of the authorisation for import and processing of genetically modified maize MON89034x1507xMON88017x59122 and part of its subcombinations
CGM/230626-01	Pathogeniteitsclassificatie van de choanoflagellaat *Salpingoeca rosetta*
CGM/230705-01	Confidential advice Environmental risk assessment of import and processing of insect resistant and herbicide tolerant genetically modified maize DP51291
CGM/230710-02	Pathogeniteitsclassificatie van de bacteriesoort *Komagataeibacter rhaeticus*
CGM/230711-01	Renewal of the authorisation for import and processing of genetically modified maize MON89034x1507xNK603
CGM/230713-01	Environmental risk assessment of import and processing of genetically modified maize MON94804
CGM/230714-02	Import and processing of genetically modified cotton GHB614xT304-40 x GHB119 x COT102
CGM/230714-03	Import and processing of genetically modified cotton T304-40 x GHB119 x COT102
CGM/230718-01	Inschaling van werkzaamheden met een genetisch gemodificeerd tetravalent Denguevirusvaccin
CGM/230727-01	Inschaling van in vitro en in vivo werkzaamheden met het genetisch gemodificeerde denguevirus rDEN2Δ3 7169
CGM/230801-01	Veterinaire studie in leghennen met genetisch gemodificeerde HVT-vaccins tegen hoogpathogeen aviaire influenza (HPAI)
CGM/230802-01	Confidential advice Import and processing of genetically modified oilseed rape MON94100xMON88302xRF3
CGM/230815-01	Pathogeniteitsclassificatie van het rat cytomegalovirus (*Muromegalovirus muridbeta 2*)
CGM/230815-03	Pathogeniteitsclassificatie van *Mamastrovirus 1*
CGM/230817-01	Confidential advice EMA market authorisation
CGM/230823-01	Pathogeniteitsclassificatie van *Porcine mastadenovirus A, B* en *C*
CGM/230828-01	Inschaling van werkzaamheden met chimere Binjari en Palm Creek virussen (gg-BinJV en gg-PCV) en VEEV replicondeeltjes in muggen
CGM/230828-02	Pathogeniteitsclassificatie van schimmel *Rhizopus microsporus* var. *oligosporus* (syn. *Rhizopus oligosporus*)
CGM/230829-01	Pathogeniteitsclassificatie van de bacterie *Bacillus paralicheniformis*
CGM/230905-01	Inperkingsmaatregelen voor werkzaamheden met genetisch gemodificeerde *Bornmuellera emarginata*
CGM/230905-02	Inperkingsmaatregelen voor werkzaamheden met genetisch gemodificeerde *Bornmuellera tymphaea*
CGM/230905-03	Inschaling van werkzaamheden met een MERS-CoV vaccin afgeleid van de adenovirale vector ChAdOx1 in apen
CGM/230920-01	Briefadvies omlaagschaling retroviraal getransduceerde cellen
CGM/230925-01	Inschaling van werkzaamheden met genetisch gemodificeerde zeebacteriën op ML-II
CGM/230925-02	Pathogeniteitsclassificatie van *Mamastrovirus 6, 8* en *9*
CGM/230927-01	Inperkingsmaatregelen voor werkzaamheden met genetisch gemodificeerde *Crocus sativus* (saffraankroku
CGM/231004-01	Inschaling werkzaamheden met geïnactiveerd HIV-env als transgen in lentivirale vectordeeltjes
CGM/231011-02	Inschaling werkzaamheden met een Venezuelan equine encephalitis virus (VEEV)-replicon met geïnactivee HIV Envelop als transgen
CGM/231018-01	Pathogeniteitsclassificatie van Influenza D virus (*Deltainfluenzavirus influenzae*)
CGM/231019-01	Inschaling werkzaamheden met VEEV-replicondeeltjes met structurele genen van retrovirussen BLV en FeL
CGM/231023-01	Pathogeniteitsclassificatie van het archaeon *Candidatus Nanohalarchaeum antarcticus*
CGM/231121-01	Pathogeniteitsclassificatie van het *Nodamura virus* (NoV) en inschaling van vaccinatieproeven met NoV-replicons in muizen
CGM/231127-02	Inperkingsmaatregelen voor werkzaamheden met genetisch gemodificeerde *Lupinus albus* L.
CGM/231201-02	Environmental risk assessment of import and processing of genetically modified soybean DBN8002
CGM/231201-03	Aanpassing van de definitie 'strikt dierpathogene virussen'
CGM/231204-01	Pathogeniteitsclassificatie van de schimmel *Penicillium discolor*

CGM/231206-01	Inschaling van in vitro en in vivo werkzaamheden met 2e en 3e generatie SIN lentivirale vectordeeltjes waarin het VPX-VPR fusie-eiwit aanwezig is
CGM/231219-01	Inschaling van werkzaamheden met chimere flavivirussen virussen
CGM/231220-01	Werkzaamheden met genetisch gemodificeerd SARS-CoV-2 in combinatie met primaten
CGM/240108-01	Confidential advice EMA market authorisation
CGM/240108-02	Inschaling werkzaamheden met gg-Newcastle disease virus varianten
CGM/240112-02	Inperkingsmaatregelen voor werkzaamheden met genetisch gemodificeerde *Physalis grisea*
CGM/240117-01	Inperkingsmaatregelen voor werkzaamheden met de genetisch gemodificeerde plantensoort *Neptunia heliophila*
CGM/240122-01	Werkzaamheden met genetisch gemodificeerde Mycobacteriumsoorten van pathogeniteitsklasse 3
CGM/240131-01	Confidential advice EMA market authorisation
CGM/240201-01	Inschaling van werkzaamheden met picornavirus single-round-infectious-particles (SRIPs) op ML-I
CGM/240201-02	Omlaagschaling van transfectie van cellen met gelineariseerd humaan papillomavirus 16 of 18
CGM/240213-01	Inschaling van werkzaamheden met genetisch gemodificeerde isolaten van de bacterie *Echerichia coli*
CGM/240215-01	Inperkingsmaatregelen bij werkzaamheden met een plantvirale vector i.c.m. Groene perzikluis
CGM/240215-02	Pathogeniteitsclassificatie van de bacteriestam *Bacillus thuringiensis* 407 Cry-
CGM/240220-01	Inperkingsmaatregelen voor werkzaamheden met genetisch gemodificeerde *Chamaecrista mimosoides*
CGM/240220-02	Inperkingsmaatregelen voor werkzaamheden met genetisch gemodificeerde orchideeën uit het genus *Phalaenopsis*
CGM/240221-01	Pathogeniteitsclassificatie van de micro-alg *Prototheca moriformis*
CGM/240222-01	Confidential advice EMA market authorisation
CGM/240222-02	Inschaling van klonerings-, productie- en infectiewerkzaamheden met geattenueerd genetisch gemodificeerd HIV-1
CGM/240306-01	Inschaling van productiewerkzaamheden met lentivirale CAR-T celtherapie
CGM/240307-01	Huisvesting van muizen met AAV-geïnfecteerde embryo's en pups
CGM/240313-01	Heroverweging van de pathogeniteitsklasse van de gistsoort *Debaryomyces hansenii*
CGM/240320-01	Inperkingsmaatregelen voor werkzaamheden met de genetisch gemodificeerde plantensoort *Zingiber officinale*
CGM/240321-01	Fase I klinische studie met genetisch gemodificeerde CAR T-cellen verkregen met een retrovirale vector en waarin met CRISPR-Cas9 wijzigingen zijn aangebracht (Allo-RevCAR01-T)
CGM/240327-01	Inperkingsmaatregelen voor werkzaamheden met de genetisch gemodificeerde plantensoort *Stanleya pinnata*
CGM/240404-01	Pathogeniteitsclassificatie van de Dengue virus stam DENV-2 PDK-53
CGM/240415-01	Import en verwerking van gg-maïs DP202216xNK603xDAS-40278-9
CGM/240424-01	Inperkingsmaatregelen voor drie biologische bestrijders in PKb-I kassen: *Chrysoperla carnea*, *Franklinothrips vespiformis* en *Cryptolaemus montrouzieri*
CGM/240429-01	Confidential advice EMA market authorisation
CGM/240502-01	Hernieuwing markttoelating gg-Anjer Moonberry IFD-25958-3
CGM/240502-02	Hernieuwing markttoelating gg-Anjer Moonvelvet IFD-26407-2
CGM/240508-01	Confidential advice EMA market authorisation
CGM/240510-01	Confidential advice EMA market authorisation
CGM/240513-01	Confidential advice EMA market authorisation
CGM/240523-01	Heroverweging pathogeniteitsklasse van de schimmelsoort *Purpureocillium lilacinum*
CGM/240524-01	Inschaling van infectiewerkzaamheden met geattenueerd genetisch gemodificeerd HIV-1 in cellen met HTLV-1 sequenties
CGM/240529-01	Advies inschaling productiewerkzaamheden met genetisch gemodificeerde cellen verkregen met 3^{e} generatie lentivirale SIN-vectoren
CGM/240529-02	Klinische studie met een conditioneel-replicerende adenovirale vector als aanvullende behandeling van slokdarmkanker
CGM/240624-02	Advies inschaling vaccinatiestudie met gg-feline infectious peritonitis virus (gg-FIPV) in katten op DM-II. (Vertrouwelijk advies)
CGM/240703-01	Environmental risk assessment of import and processing of GM soybean MON94637
CGM/240710-02	Advies werkzaamheden met replicatie-deficiënte gammaretrovirale vectordeeltjes
CGM/240722-02	Inperkingsmaatregelen voor werkzaamheden met genetisch gemodificeerde *Arachis pintoi*, *Setaria viridis*, en *Portulaca oleracea*
CGM/240724-01	Omlaagschaling van werkzaamheden bij grootschalige groei van een genetisch gemodificeerde cyanobacterie voor melkzuurproductie
CGM/240730-01	Advies over een 'controlled human infection model' voor het testen van antivirale middelen en vaccins tegen influenza A
CGM/240812-01	Renewal of the authorisation for import and processing of genetically modified maize NK603
CGM/240813-01	Inschaling van werkzaamheden met gg-SARS-CoV-2-sCPD9 en gg-SARS-CoV-2-sCPD9-ΔFCS op ML-II met aangepaste voorschriften (Vertrouwelijk advies)
CGM/240814-01	Renewal of the authorisation for import and processing of genetically modified maize MON87427
CGM/240814-02	Advice on the renewal of import and processing of GM cotton MON88913
CGM/240819-01	Advice on the renewal of the authorisation of import and processing of genetically modified oilseed rape MON88302
CGM/240828-01	Renewal of the authorisation for import and processing of genetically modified soybean MON 87708
CGM/240828-02	Advice on the renewal of import and processing of GM cotton MON15985
CGM/240828-03	Twee klinische studies naar *in vivo* behandeling met een lentivirale vector

CGM/240918-02	Inperkingsmaatregelen voor werkzaamheden met genetisch gemodificeerde *Physalis pubescens* (syn. *Physalis floridana*)
CGM/240919-01	Pathogeniteitsclassificatie van de denguevirusstam DENV-2 PR159-S1
CGM/240919-02	Advice on the renewal of import and processing of GM cotton GHB614xLLCotton25
CGM/240919-03	Renewal of the authorisation for import and processing of genetically modified maize MON87460
CGM/240919-04	Renewal of the authorisation for import and processing of genetically modified maize T25
CGM/240923-01	Inperkingsmaatregelen voor werkzaamheden met genetisch gemodificeerde *Ecballium elaterium* (springkomkommer)
CGM/240929-01	Inperkingsmaatregelen voor werkzaamheden met gg-Biscutella laevigata
CGM/240930-01	Confidential advice EMA market authorisation
CGM/241003-01	Inperkingsmaatregelen voor werkzaamheden met genetisch gemodificeerde *Camellia sinensis*
CGM/241009-01	Advies hernieuwing vergunning voor import gg-soja MON87769
CGM/241009-02	Advice on the renewal of import and processing of GM cotton T304-40
CGM/241011-01	Renewal of the authorisation for import and processing of genetically modified maize NK603xT25
CGM/241017-01	Renewal of the authorisation for import and processing of genetically modified soybean 305423
CGM/241021-01	Klinische studie met allogene en autologe *ex vivo* lentiviraal getransduceerde CAR T-cellen
CGM/241021-02	Generiek advies over het gebruik van geïnduceerde pluripotente stamcellen (iPSC's) voor ex vivo transductie met retro- of lentivirale vectoren in klinische studies
CGM/241031-01	Advies inperkingsmaatregelen werkzaamheden gg-Drosophila melanogaster
CGM/241113-01	Inschaling van werkzaamheden met gg-VSIV gepseudotypeerd met glycoproteïnen van het Sindbis virus
CGM/241127-01	Environmental risk assessment of import and processing of GM soybean GMB151 x DAS-44406-6
CGM/250113-01	Advies Omlaagschaling werkzaamheden met een replicon RNA-vaccin gebaseerd op het Nodamura virus
CGM/250113-02	Advies Klinische studie met autologe gg-T-cellen specifiek voor neo-antigenen van solide tumoren, die zijn aangepast met behulp van CRISPR/Cas
CGM/250123-01	Advies inschaling werkzaamheden met VEEV TC-83 replicons en wildtype alfavirussen uit PG 2 en 3 op ML-III
CGM/250127-01	Advies Pathogeniteitsclassificatie van de schimmelsoort *Talaromyces derxii*
CGM/250206-01	Advies Wijziging verzoek tot omlaagschaling van handelingen met muizen met gg-NDV
CGM/250210-01	Confidential advice EMA market authorisation
CGM/250214-02	Advies Werkzaamheden met virus-like particles op niveau I
CGM/250219-01	Advice on the renewal of import and processing of GM soybean MON 87705
CGM/250219-02	Confidential advice EFSA market authorisation
CGM/250220-01	Advies Introductie van genen uit verschillende Mycobacterium-soorten in *Mycobacterium bovis BCG, Mycobacterium marinum* en *Mycolicibacterium smegmatis*
CGM/250225-01	Advies verzoek wijziging werkvoorschrift voor werkzaamheden met gg-*Plasmodium*
CGM/250228-01	Advies Heroverweging pathogeniteitsclassificatie van Newcastle disease virus en drie vesiculaire stomatitis virussen
CGM/250306-01	Advies Inschaling van werkzaamheden met vesicular stomatitis Indiana virus met de oppervlakte-eiwit(ten) van Lassa virus, Marburg virus of Sudan virus
CGM/250317-01	Advies Omlaagschaling voor beeldvorming en bestraling van muizen geïnfecteerd met *gg-Colstridium sporogenes*
CGM/250401-01	Confidential advice EMA market authorisation
CGM/250407-01	Confidential advice EMA market authorisation
CGM/250415-02	Advies Pathogeniteitsclassificatie van pseudorabies virus (PRV) Bartha K61
CGM/250430-01	Advies Aanscherping van te gebruiken transgenen in alfavirus-replicons die in aanmerking komen voor generieke omlaagschaling
CGM/250507-01	Inperkingsmaatregelen bij werkzaamheden met gg-*Odontarrhena chalcidica*
CGM/250512-01	Advies Pathogeniteitsclassificatie van de bacterie *Butyricicoccus pullicaecorum*
CGM/250515-01	Advies Pathogeniteitsclassificatie van Borna disease virus 1 en 2 (BoDV-1/-2, species *Orthobornavirus bornaense*)
CGM/250515-02	Advies Klinische studies met MDG1015, retrovirale ex vivo getransduceerde patiënt-eigen gg-T-cellen
CGM/250515-03	Advice Environmental risk assessment of import and processing of modified maize Bt11 x MIR162 x 1507 x NK603 and its subcombinations
CGM/250515-04	Advice Environmental risk assessment of import and processing of modified maize Bt11 x MIR162 x MZIR098 x DP4114 x NK603 and its subcombinations
CGM/250605-01	Advies Klinische studie naar de effectiviteit van antivirale middelen en vaccins tegen influenza door doelbewuste infectie met gg-influenzavirus
CGM/250610-01	Advice on the renewal of import and processing of GM soybean 305423xDAS-44406-6
CGM/250611-01	Additional advice on import and processing of GM oilseed rape MON88302
CGM/250625-01	Confidential advice EMA market authorisation
CGM/250708-01	Advies Tentoonstelling van een bioreactor met gg-*Escherichia coli*
CGM/250710-02	Advies Klinische studie met een adenovirale vector coderend voor vasculaire endotheliale groeifactor A in patiënten met chronische hartziekte
CGM/250714-01	Advies Inschaling co-infectiewerkzaamheden met gg-bofvirus en -mazelenvirus
CGM/250715-01	Advies Inschaling vaccinatieproeven bij makaken met MTBVAC
CGM/250722-02	Advies Pathogeniteitsclassificatie van de schimmelsoort *Aspergillus MicRIN*
CGM/250804-01	Confidential advice EMA market authorisation
CGM/250806-01	Advies Pathogeniteitsclassificatie van de bacteriesoort *Rickettsiella massiliensis*
CGM/250901-02	Confidential advice EMA market authorisation
CGM/250902-01	Inschaling van werkzaamheden met chimere (CHIKV/SFV) alfavirussen

CGM/250902-02	Advies Veterinaire studie met replicon-influenza vaccin in zwangere zeugen
CGM/250915-01	Advies pathogeniteitsclassificatie van de schimmel *Neocucurbitaria* sp. VM-36
CGM/250917-01	Advies Inperkingsmaatregelen voor werkzaamheden met genetisch gemodificeerde boomsoorten *Swietenia mahagoni* en *Swietenia humilis*
CGM/250918-01	Advies Omlaagschaling van werkzaamheden met genetisch gemodificeerd SARS-CoV-2
CGM/251001-01	Advies Inperkingsmaatregelen voor werkzaamheden met de genetisch gemodificeerde *Erysimum cheiranthoides* (Gewone steenraket)
CGM/251022-01	Advies Pathogeniteitsklasse van de bacterie *Shigella dysenteriae* type 2-15
CGM/251028-01	Advies Veldproef met gemodificeerde aardappelplanten met phytophthora-resistentie
CGM/251104-01	Advice on the import and processing of GM soybean DAS-44406-6 x FG72
CGM/251105-01	Advice on the import and processing of GM maize MZIR260
CGM/251105-02	Advice Import and processing of GM maize Bt11 x MIR162 x MON89034 x NK603
CGM/251120-02	Advies Inschaling van werkzaamheden met gg-muggen *Ae. aegypti* en *Ae. Albopictus*
CGM/251124-02	Advice on the renewal of import and processing of GM soybean MON87708 x MON89788
CGM/251128-01	Advies Klinische studie met genetisch gemodificeerde conditioneel-replicerende adenovirale vector in patiënten met hersentumoren
CGM/251202-01	Advies Inschaling van werkzaamheden met gg-parasitaire bronswespen
CGM/251203-01	Advies Inperkingsmaatregelen voor werkzaamheden met vijf genetisch gemodificeerde *Petunia*-soorten en gg-'Calibrachoa hybrida'
CGM/251205-01	Advice Import & processing MON87427×MON94804×MON89034×MIR162×NK603
CGM/251218-01	Advice on the renewal of import and processing of GM soybean MON 87705 × MON 89788
CGM/251219-01	Advice on the import and processing of GM soybean MON 94115
CGM/251222-01	Advies Inschaling van werkzaamheden met niet-SIN lentiviraal getransduceerde cellen op ML-II
CGM/251224-01	Advies Pathogeniteitsclassificatie *Orthoebolavirus bundibugyoense* en *Orthomarburgvirus marburgense*

10.3 Signaleringen

CGM/221206-02	Risico's voor mens en milieu bij gentherapieonderzoek: wat is aanvaardbaar?
CGM/240624-01	De waarde van gentherapie. Een verkenning van de toestroom, kosten en toegankelijkheid van gentherapieproducten
CGM/250514-01	Open brief aan de EC van COGEM en ZKBS over de milieurisicobeoordeling van nieuwe vaccinontwikkelingen op basis van samRNA's en VRP's
CGM/251030-01	De dynamiek van het GGO-debat anno 2025

10.3.1 Signalerende aanbiedingsbrieven bij onderzoeksrapporten

CGM/220201-01	Signalerende brief bij onderzoeksrapport 'On the nature of nature – A study on the use and meaning of nature and (un)naturalness in the literature on genetic modification'
CGM/220623-01	Aanbiedingsbrief bij onderzoeksproject 'Bird feed and flower seed mixtures: potential for disseminating genetically modified seeds'
CGM/221205-01	Aanbieding onderzoeksrapport over de ontwikkelingen op het gebied van abiotische stresstolerante gewassen
CGM/230728-01	Aanbieding onderzoeksrapport over pathogenen van nematoden
CGM/240610-01	Aanbieding onderzoeksrapport 'de ontwikkelingen rond gg-voedsel in de Nederlandse winkelschappen'
CGM/240617-01	Advies over de uitspraak van de Europese Commissie over de ggo-status van 'viral replicon particles'
CGM/240710-01	Aanbiedingsbrief bij het onderzoeksrapport over endogene retrovirussen (ERV's)
CGM/240826-01	Aanbiedingsbrief bij het onderzoeksrapport over gg-bacteriofagen
CGM/250919-01	Aanbiedingsbrief rapport 'Introgression from cultivated plants into their wild relatives'
CGM/251208-01	Toelichting onderzoeksrapport 'Grijze gebieden in regulering van groene en rode biotechnologie'

10.4 Trendanalyse biotechnologie

CGM/230321-02	Trendanalyse biotechnologie 2023. Tijd voor een integrale visie

10.5 Onderzoeksrapporten

CGM 2021-01	Taxonomy and risk classification of algae; Informing the risk classification of a dynamic taxonomic group *van Rooi P, Smets G, & Rüdelsheim PLJ (PERSEUS BV)*
CGM 2020-02	What is known about the import, distribution and presence of GM oilseed rape (Brassica napus) in the Netherlands? *Luijten SH, Seip LA (Science4Nature), van Beekvelt C (ILT), Fronen B, Prins TW (Wageningen-UR)*
CGM 2022-01	On the nature of nature. A study on the use and meaning of nature and (un)naturalness in the literature on genetic modification *De Graeff N (UMC Utrecht), Martin Buijsen M (Erasmus University) & Bredenoord A (UMC Utrecht)*
CGM 2022-02	Bird feed and flower seed mixtures. Potential for disseminating genetically modified seeds

	Smets G, De Schrijver N & Rüdelsheim PLJ (Perseus bv)
CGM 2022-03	Establishment and proliferation potential of cyanobacteria; Properties that can inform the risk assessment *Smets G, van Rooij P & Rüdelsheim PLJ (PERSEUS BV)*
CGM 2022-04	An exploration of the potential contribution of genetic modification and gene editing to the development of abiotic stress-tolerant crops as compared to conventional breeding *Van de Wiel CCM (Wageningen UR), Bouwman LMS, Kleter GA (Wageningen Food Safety Research), Lotz LAP, Visser RGF & Smulders MJM (Wageningen UR)*
CGM 2022-05	Veerkrachtig biotechnologiebeleid- Lessen uit coronacrisis: Kansen voor een veerkrachtiger biotechnologiebeleid *Le Blansch K (Bureau KLB), Bovenberg LLM (Legal Pathways,) Schuurbiers D (De Proeffabriek) & De Vriend H (LIS Consult)*
CGM 2022-06	Viral replicon systems and their biosafety aspects. Inventory and description of viral replicon systems and characteristics relevant for risk assessment *Van der Meulen K & Rüdelsheim PLJ (Perseus bv)*
CGM 2023-01	Detection of replication competent virus formation during production and use of lenti- and gammaretroviral vectors; An inventory and description of test methods and their characteristics *van der Meulen K &. Rüdelsheim PLJ (PERSEUS BV)*
CGM 2023-02	Pathogens of nematodes *Janssens T (Biotech Microbials BV), Bonnet J (Stichting Control in Food and Flowers) & van der Wurff A (Normec Groen Agro Control BV)*
CGM 2024-01	Ontwikkelingen rond gg-voedsel in de Nederlandse winkelschappen *Ihle R & Wesseler J (Agricultural Economics and Rural Policy Group – Wageningen University)*
CGM 2024-02	Advances in the application of GM phages in research, development and industry. Inventory of the current developments in genetically modified bacteriophages and outlook on characteristics relevant for risk assessment *Rüdelsheim PLJ, Smets G, Van der Meulen K & Van Rooij P (PERSEUS BV)*
CGM 2024-03	Considering endogenous retroviruses present in mammalian species in environmental risk assessment. A review of scientific information on endogenous retroviruses in respect to their risk for human health and environment during production and use of genetically modified organisms' *Vanden Abeele Y, Van der Meulen K & Rüdelsheim PLJ (PERSEUS BV)*
CGM 2025-01	Grijze gebieden in de regulering van groene en rode biotechnologie. Naar veerkrachtige regelgeving voor snelle technologische veranderingen *Poort L & Kortleven WJ (Erasmus University Rotterdam)*
CGM 2025-02	Introgression from cultivated plants into their wild relatives. A literature review of its detection, prevalence, underlying mechanisms and consequences *Veltman M, Berthouly-Salazar C, Cubry P, Gros-Balthazard M, Thuillet A (Institut de Recherche pour le Développement, France)*

11. Symposia 2021-2025

De COGEM heeft in de periode 2021 tot eind 2025 vijf symposia georganiseerd. Twee daarvan gericht op onze Europese zusterorganisaties[10] en alleen op uitnodiging toegankelijk.

9-3-2023 Symposium 'Viruses, Replicons and Vaccines', Amsterdam.

10-3-2023 Meeting of the European Advisory Committees on Biosafety in the field of contained use and deliberate release of GMOs' (MEACB),[10] Amsterdam.

21-3-2023 Aanbieding Trendanalyse biotechnologie 2023 aan de staatssecretaris van IenW, Den Haag.

30-10-2025 COGEM Jubileumsymposium, Amsterdam

12-12-2025 Internationale workshop 'samRNAs & VRP's', Amsterdam. Workshop voor zusterorganisaties uit Europese landen.[12]

[10] Adviesorganen uit EU-lidstaten, uit landen uit de Europese Economische Ruimte (EEA) en uit de Europese Vrijhandelsassociatie (EFTA).

12. BIJLAGEN

I. **Wet Milieubeheer**
II. **Reglement van Orde**
III. **Richtlijn 'Minderheidsstandpunten', bijlage bij Reglement van orde**
IV. **Protocol voorkomen belangenverstrengeling leden bij advisering juni 2021**